

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК (ВО СИТЕ ЗВАЊА) ЗА СЛЕДНИВЕ НАУЧНИ ОБЛАСТИ И ПРЕДМЕТИ: ОПШТА ПСИХОЛОГИЈА И ПСИХОЛОГИЈА НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ВОСПИТАНИЕТО, НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет при Универзитетот "Св.Кирил и Методиј" во Скопје, донесена на неговата XXVI редовна седница одржана на 18.05.2005 година, избрани сме за членови на Рецензентската комисија по пријавата на проф.д-р Виолета Арнаудова на конкурсот за избор на наставник за следниве научни области и предмети: *општа психологија и психологија на образоването и воспитанието*, објавен во Утрински весник од 22.04.2005 година. Комисијата во состав: проф.д-р Ружица Керамичиева, проф.д-р Зоран Стојановски и проф.д-р Благоја Јанаков, утврди дека на конкурсот се јави само кандидатот д-р Виолета Арнаудова, вонреден професор на Институтот за психологија.

Врз основа на доставената документација, Рецензентската комисија има чест до Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје да го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Д-р Виолета Арнаудова е родена на 22.05.1956 година во Скопје, каде со одличен успех го завршила основното и средното образование. На Групата за психологија на Филозофски факултет во Скопје се запишала во 1974 година, а дипломирала во 1979 година со просечен успех 9,94 - како првеница на генерацијата. Веднаш по дипломирањето е примена како приправник на ННСГ за психологија. На истата група се запишала на постдипломски студии и ги завршила во 1987 година со просечна оценка 9,60. Магистрирала на тема "*Поврзаноста помеѓу интелигенцијата, креативноста и училишниот успех*". На истата Група докторирала во 1995 година, на тема "*Поттикнување и развивање на креативноста со техники на дивергентна продукција*".

Како помлад асистент, во периодот од 1981-1988, изведувала вежби од повеќе предмети на Институтот за психологија и на другите институти на Филозофскиот факултет: статистика во психологијата, психометрија, детска и младинска психологија, психологија за наставниците, психологија на ОНО, психички процеси I и II и општа психологија. По магистрирањето, во периодот од 1988-1995, самостојно изведувала настава по предметите психички процеси I на Институтот за психолохија и општа психологија на Институтот за педагогија и дефектологија. По докторирањето, д-р Виолета Арнаудова е избрана во звањето доцент на предметите: психички процеси I, општа психологија и психологија, а предавала и воена психологија на Воената академија "Васко Каранѓелевски" во Скопје.

Од изборот за вонреден професор, во периодот 2000-2005 година, д-р Виолета Арнаудова, ја реализира наставата по предметите: општа психологија I и психологија на креативноста (за студентите од Институтот за психологија), општа психологија (за студентите од Институтот за педагогија, за дефектологија и за

социологија), психология (за студентите од Природно-математички факултет) и психология за лица со посебни потреби (за студентите од Институтот за педагогија).

Во изминатиот период учествувала и во развојот на постдипломските студии на Институтот за психологија, особено во предметите *психолошки школи и правци и ошиштаа психологиија*. Била член на повеќе комисии за одбрана на магистерски и докторски дисертации, како и ментор на неколку магистерски и докторски трудови - од кои некои се веќе одбранети, а други се во фаза на изработка.

Покрај наставничката активност, д-р Виолета Арнаудова има богата стручна активност во разни комисии на Филозофскиот факултет и надвор од него-на Универзитетот и во Министерството за образование и наука. Учествувала на повеќе конференции, симпозиуми, семинари и учесник е во истражувачките тимови во повеќе научно-истражувачки проекти.

д-р Виолета Арнаудова е ангажирана и во популаризирањето на психолошката научна и стручна мисла, како и во низа активности за афирмирање на дејноста на Филозофскиот факултет. По тој повод таа има учество во повеќе јавни настапи (во радио и телевизиски емисии и на стручни средби).

Од 1.12.2000 година до денес, (во период од два мандати) д-р Виолета Арнаудова мошне успешно ги извршува задачите на продекан на Филозофскиот факултет за настава и меѓународна соработка.

Насловно-научна и стручна дејност

Кандидатката д-р Виолета Арнаудова во изминативе години ја реализира наставата по предметите: општа психологија I и психологија на креативноста (за студентите од Институтот за психологија), општа психологија (за студентите од Институтот за педагогија, за дефектологија и за социологија), психологија за лица со посебни потреби (за студентите од Институтот за педагогија) и психологија (за студентите од Природно-математички факултет во Скопје). Во исполнувањето на наставните обврски кандидатката поседува сериозен и одговорен пристап.

Во периодот од 2000-2005 година, д-р Виолета Арнаудова има објавено: а) учебници и книги, б) прирачници, в) други изданија и г) научно - стручни трудови.

a) Учебници и книги (во последниште ќеќи години):

- 1.(2000) **Приоди кон визуелно размислување, прирачник за наставници,** (коавтори: Нацева,Б.,Дамчевска-Илиевска,В.,Радевска,Ј.), Биро за развој на образованието, Скопје
- 2.(2000) **Приоди кон визуелно размислување, прирачник за менџори,** (коавтори: Нацева,Б.,Дамчевска-Илиевска,В.,Радевска,Ј.), Биро за развој на образованието, Скопје
- 3.(2004) **Моќтивација, Фил Еванс,** превод, Филозофски факултет, Скопје
- 4.(2000) **Надарено деше** (коавтор Е.Ачковска-Лешковска), Филозофски факултет, Скопје
- 5.(2000) **Структура на вредносните системи кај различни социјални групи во Р.Македонија,** (коавтор Трајкова-Стаменкова,В., Ачковска-Лешковска,Е. и др.) НИП Студентски збор, Скопје

Првите две книги (**Приоди кон визуелно размислување, прирачник за наставници;** **Приоди кон визуелно размислување, прирачник за менџори**) се резултат од искуствата стекнати од раководењето на интернационален научно-

истражувачки проект со истиот наслов. Во нив е разработена идејата и методиката на активната настава и интерактивното учење. Книгите се корисни за наставниците и студентите од наставничките факултети кои учењето го сметаат како процес, а не продукт. Од нив произлегува еден нов методички период кон наставата во која ученикот е сфатен како активен субјект.

Книгата "**Мотивација**" е превод на истоимена книга од авторот Фил Еванс, и придонесува да се надополни празнината на психолошка литература од оваа област на македонски јазик. Книгата "**Надарено дете**" е врв на нејзиното досегашно творештво. Во неа се содржани бројни теоретски сознанија, а книгата има и практична насоченост. Таа им овозможува на научниците, стручњаците, па и на родителите да ја препознаат надареноста и креативноста на децата, да учествуваат во нивниот развој соодветно на возраста и да вршат правилна едукација.

Исто така, забележливо е дека д-р Виолета Арнаудова покажува интерес и за проблеми кои се надвор од когнитивната психологија. Така, во последната објавена книга (бр.5) соопштени се резултати добиени со спроведувањето на меѓународниот научно-истражувачки проект "Вредносните конфликти и нивното разрешување во периодот на социјално-политички промени во Р.Македонија"

б) Прирачници (во последниште ишам години):

- 1.(2005), **Прирачник за полагање на приемните испити за академската 2005-2006,** Филозофски факултет, Скопје
- 2.(2004) **Прирачник за полагање на приемните испити за академската 2004-2005,** Филозофски факултет, Скопје
- 3.(2003) **Прирачник за полагање на приемните испити за академската 2003-2004,** (Филозофски факултет, Скопје
- 4.(2002) **Прирачник за полагање на приемните испити за академската 2002-2003,** Филозофски факултет, Скопје
- 5.(2002) **Упатства за квалитетот на високото образование во Република Македонија,** (член на експертскиот тим), Агенција за евалуација на високото образование на Р.Македонија и Интеруниверзитетска конференција
- 6.(2002) **Упатство за евалуација и евалуационата постапка на факултет/висока стручна школа/ научна установа,** (член на експертскиот тим), Интеруниверзитетска конференција

Прирачниците за полагање на приемните испити (бр.1, 2, 3, 4) се наменети на матурантите кои одлучиле своите студии да ги продолжат на Филозофскиот факултет. Тие нудат корисни информации неопходни за полагање на стручните испити, информации за наставните содржини по одделни предмети од стручниот испит, за видот на тестовите, како и информации поврзани со потребните документи за пријавување и запишување на студии. Со содржината на прирачниците матурантите беа запознати и за време на *информативните средби* организирани на факултетот и во нивните училишта во неколку градови од државата.

Следните два прирачника (бр.5 и 6) произлегоа од проектот "Евалуација на високообразовните установи во Република Македонија" (2002-2004), во кој кандидатката беше член на експертскиот тим. Во Прирачникот под бр.5 се прикажани принципите и основите за вршење евалуација, сегментите на евалуацијата, постапката на самоевалуација и надворешна евалуација, насоките и содржината за изготвување на извештаите за евалуација, составот на комисиите кои

ја вршат евалуацијата и други прашања кои се поврзани со квалитетот во високото образование.

Во Прирачникот бр.6 детално е разработена методологијата за собирање информации и прикажување на факти за сите активности во наставно-образовната и научно-истражувачката дејност што се обавува во научните установи. Упатствата во прирачниците 5 и 6 треба да послужат за поддршка на Законот за високото образование, посебно на сегментите кои се однесуваат на обезбедување и оценување на квалитетот на високото образование.

в) Други изданија

- 1.(2001) **Класификација на научни подрачја, полниа и области (дисциплини) на истражувања**, соработник и консултант, TEMPUS PHARE SME-03118-98, Скопје-Битола
- 2.(2001) **Типологија на документи и дела за разврстување на библиографија и водење на централна база на податоци за академските кадри и институции**, соработник и консултант, TEMPUS PHARE, SME-03-118-97, Скопје-Битола

Изданијата под бр.1 и 2 се изработени во рамки на проектот "Развивање систем за оценување на квалитетот на академскиот кадар на универзитетите во Македонија", во кој кандидатката учествуваше како член на стручниот тим. Намената на овие прирачници е тие да послужат за поддршка на Законот за високо образование, посебно на членовите од Законот со кои се утврдуваат научните, односно уметничките области, подрачјата и наставните дисциплини во високообразовните институции.

в) Научно-стручни трудови (во последниште јеши години):

Научно-стручните трудови што кандидатката ги објави во изминатиот период ќе бидат презентирани и рецензирани во рамки на неколку области.

Во првата област ќе бидат рецензирани трудовите што се однесуваат на **креативноста**-област на когнитивната психологија за која кандидатката во континуитет покажува исклучителен интерес и успех кои се базираат на нејзината аналитичност и оригиналност. Дел од овие објавени трудови, се презентирани и на разни научни конференции и симпозиуми во земјата и во странство. Дел од нив пак, произлегуваат од научните проекти што кандидатката ги реализирала во изминатиот петгодишен период.

- 1.(2005) **Верификација на валидноста на методологијата за идентификација на надарени ученици во Р.Македонија**, (извештај од реализација на истоимен проект реализиран во периодот 2001-2004, Министерство за образование и наука, Филозофски факултет, Скопје), (коавтори: Ачковска-Лешковска, Е. и Спасовски, О.), (во печат), Годишен зборник на Филозофски факултет, Скопје
- 2.(2004) **Слободните активности и развојот на креативноста на учениците**, Зборник: *Меѓународни знансийско-стручни скопји*, Пула, 472-477
- 3.(2004) **Системи за активирање на креативниот потенцијал на личноста**, Зборник: *30 години - Институт за психологија*, Филозофски факултет, Скопје, 11-26
- 4.(2004) **Социјален статус на надарените ученици во училишни и вонучилишни активности**, Годишен зборник на Филозофски факултет, Книга 57, 99-116

- 5.(2003) **Primena kompjuterske tehnologije u razvijanju stvaralastva i kreativnosti ucenika.** Zbornik: *Tehnologija, informatika, obrazovanje*, Beograd-Novi Sad, Institut za pedagoska istrazivanja, Centar za razvoj i primenu nauke, tehnologije i informatike, 337-342
- 6.(2003) **Kognitivne i motivacione aspekte nadarenih ucenika.** (koautor Ačkovaška-Leškovska,E.) Zbornik: *Medunarodno savetovanje "Nadareni-iskoriscen ili neprimecen potencijal"*, Pedagoska fakulteta univerze v Ljubljani, Slovensko zdruzenje za nadarjene, Visokoskolsko sredisce, Novo Mesto, 11-17
- 7.(2003) **Холистички пристап кон креативноста.** *Просветено дело*, Скопје, бр.5, 33-41
- 8.(2001) **Да се стане и остане креативен-Развојниот пат на Жан Пијаже како креативен научник.** *Годишен зборник*. Филозофски факултет, Книга 28 (54), Скопје, 139-149
- 9.(2001) **Modeli ucnih programov dela z nadarjenimi.** Zbornik povzetkov: *Mednarodni znanstveni simpozij nadarjeni med teorijo in prakso*, Otocec pri Novem Mestu, 8
- 10.(2001) **Teaching strategies that promote critical thinking: The Macedonian experience.** (koautor) (Book of abstracts). *VII th European Congress of Psychology*, London, 28
- 11.(2001) **Identification of Gifted and Talented students: Correspondence between teacher and parent ratings in Macedonia.** (koautor) (Book of abstracts) *14 Bienal Conference od the World Council for Gifted and Talented Children*, Barcelona, 69
- 12.(2001) **Психосociјална детерминираност на експресијата на музичката надареност.** Зборник од трибина: *Основното музичко образование и националната музичка култура: Сосијојби и йерсекции*, Факултет за музичка уметност, Институт за педагогија, Музичка младина на Македонија, Скопје, 17-22
- 13.(2001) **Услови во парарелката потребни за поефикасна настава со креативните ученици.** *Воспитание*, списание за теорија и практика, Педагошки факултет "Гоце Делчев", Штип, год. 1, бр.1, 77-88
- 14.(2000) **Придонесот на психоанализата во објаснувањето на генезата на творештвото.** Зборник: *100 години психоанализа*, Филозофски факултет, Скопје
- 15.(2000) **The Treatment of Gifted and Talented in the Republic of Macedonia.** (koautor) *East - east program conference. National Networks for Gifted Children*, Open Society Institute, Croatia. City Office for Education and Sport, Zagreb. Center for Gifted Child Development "Bistric", Zagreb, 42-47
- 16.(2000) **Надареност, креативност, талент.** *Талент: списание за млади и нивните семејства*, Призма, Скопје, 8
- 17(2000) **Надарено дете-прва книга за надареноста на македонски јазик.** *Талент: списание за млади и нивните семејства*, Призма, Скопје, 4

Во наведените трудови д-р Виолета Арнаудова покажа способност за откривање суптилни аспекти на проблемот, способност за применување на адекватна методологија за да од проблемот извлече резултати кои се применливи во образованието и кои се корисни за едукација на наставниците за препознавање и за работа со креативните ученици.

Покрај креативноста и надареноста, следната област која го обележува опусот и активностите на д-р Виолета Арнаудова е **наставата**, односно подобрувањето на процесот на образование усовршувајќи ја методичката постапка во наставата. Некои од овие трудови произлегуваат од проектни активности во кои била вклучена кандидатката и кои се презентирани на научни конференции и симпозиуми. Најголемиот дел од нив се однесуваат на процесите во средното образование и ги вклучуваат промените во испитите на крајот од средното

образование, а помал дел, се однесуваат на оценување на квалитетот во високообразовната дејност.

- 1.(2004) **Self-evaluation- the quality assurance at "S's Cyril and Methodius University " in Skopje**, во рамки на *International Conference dealing with "Quality in education in the Balkan Countries*, Sofia-Bulgaria. (во печат)
- 2.(2004) **Промени на испитите на крајот од средното образование во Република Македонија**, (коавтори Нацева,Б., Спасовски,Л.), *Образовни рефлексии*, бр.1-2, стр.7-12
- 3.(2003) **Врснички интеракции во паралелки со примена на концептот на инклузивно образование**, (коавтори Такашманова,Т., Јачова,З.) *Образовни рефлексии-Списание за теорија и практика во воспитанието и образованието*, Биро за развој на образованието, бр.3-4, стр. 81-88
- 4.(2003) **Врснички интеракции во паралелки со примена на концептот на инклузивно образование**, (коавтори Такашманова,Т., Јачова,З.), *Дефектолошка теорија и практика*, Филозофски факултет, бр.1-2, стр.87-98
- 5.(2002) **Образованието на национално/локално ниво на полето на човековите и малцинските права во случајот на Македонија**, Зборник: *Прва регионална конференција за локална самоуправа, малцински права и Ромиите*. Karitas National Section Skopje, European Initiative for Democracy and Human Rights, Скопје
- 6.(2002) **Програми за поттикнување на метакогницијата во наставата**. *Просветено дело*, Скопје, бр.1, стр.69-78
- 7.(2001) **Relation between the five - factor model of personality and cognitive styles**. (коавтор Stoimenova,E.) (Book of abstracts), *VII th European Congress of Psychology*, London, 27
- 8.(2001) **Социокултурната средина и развојот на говорот**. *Лишературен збор*, бр.1-2, Скопје, 89-100
- 9.(2001) **Имплементација на проектот "Приоди кон визуелно размислување" во функција на промените во образованието**. *Просветено дело*, бр.3, Скопје, 70-78
- 10.(2001) **Имплементација на проектот Приоди кон визуелно размислување во функција на промените во образованието**. Зборник на трудови од научниот собир: *Процесите на дидактичка и политика во образование*. Сојуз на просветни работници на Македонија, Скопје, 128-134
- 10.(2000) **Приоди кон визуелно размислување** (сознанија од реализација на проект). Зборник: *Традиционална и современата во воспитаните образовна шеорија и практика*. Педагошки факултет "Свети Климент Охридски"-Скопје, 143-151
- 11.(2000) **Форми на учење вградени во учебниците по физика за седмо одделение**. Зборник на трудови: *Трејда конференција на физичарите на Друштво на физичарите на Р.Македонија и Институтот за физика на Природно-математичкиот факултет*, Охрид.
- 12.(2000) **Социо-емоционалната клима во паралелката при работа со ЧПКМ стратегиите**. *Изкуствата и ѕерсективи- Со читање и пишување до критичко мислење*, усмена презентација, (Конференција). Институт отворено општество на Македонија, Охрид
- 13.(2000) **Односот на средината кон слабовидните лица**, студентски дефектолошки семинар: *Третманот на ментално рецидивантите деца, деца со церебрална парализа и деца со аутизам и нивната интеграција во овие средини*, (книга на апстракти), ментор на труд (Врангаловска,С.), Охрид, 103

Покрај тенденцијата да се сврти вниманието кон вообичаените образовни процеси на сите нивои на образование, од наведените трудови евидентно е дека

кандидатката своето внимание го насочи и кон специфични проблеми. Такви се проблемите со кои се соочува маргинализирана група деца/ученици и ученици со посебни потреби за кои со процесот на инклузија се придонесува за нивно поуспешно вклучување во општествениот живот. При разгледувањето на овие проблеми кандидатката покажа аналитичност, систематичност, инвентивност во периодот и во понудените решенија за надминување на актуелната состојба.

Во четвртата група следуваат трудови во кои д-р Виолета Арнаудова го следи развојот на психолошката мисла во Македонија. Првиот труд, покрај тоа што е објавен во Годишниот зборник на Филозофски факултет, и јавно е презентариран при промовирање на дејноста на Институтот за психологија по повод 30 год. од неговото постоење, во улога на кандидатката - претседател на организацискиот одбор за одбележување на јубилејот. Со вториот труд пак, пошироко за овој јубилеј на Институтот за психологија е информирана научната и стручната јавност во Македонија.

1.(2004) **Приказ: 30 години Институт за психологија**, *Годишен зборник на Филозофски факултет*, Книга 57, 609-623

2.(2004) **30 години Институт за психологија**, *Просветен работник*, Година LI, Скопје, 10

Во последната -петта група на објавени научно-стручни трудови, се следните:

1.(2001) **Наставна програма за предметот Психологија за III година здравствена струка** (медицинска сестра, фармацевтски лабораториски техничар, забен техничар, медицински лабораториски техничар), (коавтори Мицковска,Г., Милева,Л. и Цуракова,В.), Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието, Скопје

2.(2000) **Value system and value conflicts of businessmen in the period of social political change in Republic of Macedonia** (коавтор Trajkov,I.) (Book of abstracts), *XXVII International Congress of Psychology*, Stockholm, Sweden

Евидентно е дека кандидатката во контуитет работи на подобрување на наставната програма по психологија и во средните училишта. Во прилог на тоа, заслужува да се спомене нејзиниот придонес во редизајнирање на наставната програма по овој предмет за учениците од медицинско училиште (бр.1).

Исто така, забележливо е дека д-р Виолета Арнаудова покажува интерес и за проблеми кои се надвор од когнитивната психологија. Така, дел од трудовите што се објавени произлегуваат од нејзината улога на член на стручниот тим во меѓународниот научно-истражувачки проект "Вредносните конфликти и нивното разрешување во периодот на социјално-политички промени во Р.Македонија" (1995-1998) и меѓународниот научно-истражувачки проект кој се надоврзува на претходниот "Компетибилност во структурата на вредносниот систем на наставништве и учеништве во Р.Македонија", (1998-2001, Министерство за наука и Филозофски факултет-Скопје).

Учество во научно-исследувачки проекти (во последниот етап години)

Во изминатиот период д-р Виолета Арнаудова, во улога на член на експертски тимови или во улога на раководител, учествуваше во спроведувањето на неколку научно-истражувачки проекти од кои некои се суште во тек, а од другите се очекува имплементација на стекнатите сознанија. Во оваа пригода ќе ги наведеме следните:

- 1.(2004) *Компоненти, организација, трошење и исходи на здравствената заштита и социјалниот интervенции за лица кои доживеале посттрауматски стрес како последица на војниот и конфликтниот на Балканот, проекти од Европската комисија (INCO-CT-2004-509175) (главен истражувач)*
- 2.(2004) *Креирање на национална стратегија за развој на образование во Р.М.,* (Tertiary Education and Innovation Systems), член на експертски тим, Фондација Институт отворено општество Македонија и Министерство за образование и наука на Р.Македонија
- 3.(2003) *Културниот вредносни на етничкиот заедниците во Р.Македонија во предмениот програми по културно наследство, туристичка географија и психология на образование и воспитание, истражувач, (Проект: "Другиот во наставните содржини на високото образование на РМ), ФИООМ. (грант: 04669 од 29.12.2003)*
- 4.(2003) *Поддршка за високоот образование на Универзитетот "Св.Кирил и Методиј"- одговорна за делот QAE- Обезбедување на квалитетот и евалвација*
- 5.(2003-2004) *Култура на живеење, член на примарниот тим, УНИЦЕФ*
- 6.(2003) *Имам право да знам- ХИВ/СИДА кај младите, истражувач, УНИЦЕФ*
- 7.(2002-2003) *Едукација на наставници за идентификација и рабоча со надарени ученици, раководител, Филозофски факултет и МЕНСА Македонија*
- 8.(2001) *Интервенитна програма за стимулирање на развојот на социјално и емоционално дейтивирани ученици, раководител, АРЦ и УНХЦР.*
- 9.(2001) *Политичката персектива на жените- лидерството на жените во Македонија, член, СОЖМ, Министерство за труд и социјална политика, Одделение за унапредување на половата рамноправност.*
- 10.(2001) *Поддршка на тимови за психосоцијална интервенција и трешман на посттрауматизирани лица од кризниот подрачје во РМакедонија, Филозофски факултет и Министерство за труд и социјална политика, член на стручен тим.*
- 11.(2000-2002) *Administration et gestion des universites dans l'ancienne Republique Yougoslave de Macedoine (ARYM)- Раководење и администрирање со Универзитетите во Македонија, (УМ-JEP-15032-2000)(Project European Commun -PEC, de gestion universitaire)*

Учество на научни конференции, собири, симпозиуми, трибини, семинари, работилници (во последниот етап години)

Во периодот од изборот за вонреден професор до сега д-р Виолета Арнаудова имаше забележани настапи на голем број научни конференции, собири, симпозиуми, трибини, семинари, работилници итн., меѓу кои ти издвојуваме оние кои во досегашниот извештај не беа споменати.

- 1.(2005) **Социјална инклузија на деца и млади од економско неразвиени подрачја.** (Конференција). Фондација за образовни и културни иницијативи "Чекор по чекор" и Институт за социјална работа и социјална политика, Скопје
- 2.(2005) **Drafting a Diploma Supplement -from Theory to Action.** (Работилница). Academic Training Association, Универзитет Св.Кирил и Методиј, Скопје
- 3.(2005) **Предизвици и сенки на науката.** (Трибина). Универзитет Св.Кирил и Методиј, Скопје
- 4.(2005) **Промена на структурата на степени во високото образование: Како понатаму?** (Работилница). Академска тренинг асоцијација од Холандија, Фондацијата Институт отворено општество-Македонија, Универзитет Св.Кирил и Методиј, Скопје
- 5.(2004) **Education Leadership in a Global Society.** (Регионална конференција за JFDP алумни од Југоисточна Европа). (сертификат), American Council for international education, Универзитет "Св.Кирил и Методиј", Филозофски факултет, Скопје
- 6.(2004) **Интеркултуралне перспективе образовања.** (Научна конференција). Институт за глобализацију и интеркултурално учење -ИГИ, Загреб
- 7.(2004) **Состојбите и реформите во средното образование.** (Трибина). Министерство за образование и наука, Скопје
- 8.(2004) **Култура на живеење.** (Обука на пилот училиштата вклучени во проектот, член на експертскиот тим и обучувач), УНИЦЕФ, Струга
- 9.(2004) **Улогата на меѓународната соработка во имплементацијата на Болоњскиот процес во високото образование на Р.Македонија.** (Тркалезна маса), Универзитет Св.Кирил и Методиј, Скопје
- 10.(2004) **Macedonia in the Bologna Process.** (Конференција). Совет на Европа, Министерство за образование и наука, Универзитет "Св.Кирил и Методиј", Скопје
- 11.(2004) **Наставна методологија и планирање на наставни програми,** (работилница), во рамки на *Проектот за поддршка на високото образование во ошишестивениите науки во Македонија*, Civic Education Project, Струга
- 12.(2004) **The practice of school and social integration for persons with disability,** (Rabotilnica), Roma
- 13.(2003) **Болоњски процес.** (семинар), Министерство за образование и наука, Скопје
- 14.(2003) **Оценување и испити во Македонија.** (Конференција) Министерство за образование и наука, Биро за развој на образоването, Одделение за оценување, Скопје
- 15.(2003) **Администрирање и управување со Универзитетите во Македонија.** (Меѓународна конференција за дисеминација на проектните резултати, во рамки на реализацијата на Заедничкиот Европски проект (JEP-150032), Битола
- 16.(2003) **Experiences in Quality Assurance and Evaluation Methods.** (Меѓународна работилница). Navtreme - Salzburg Seminar, Детра Центар, Скопје
- 17.(2003) **Што понатаму? Македонското високо образование по потпишувањето на Болоњската декларација.** (работилница) Инситут отворено општество-Македонија, Министерство за образование и наука, Скопје
- 18.(2003) **Каде сме-каде одиме?** (Конференција). Министерство за образование и наука, Институт отворено општество-Македонија, Филозофски факултет-Институт за педагогија, Скопје
- 19.(2003) **Обезбедување на квалитетот-екстерна евалуација.** (работилница), "Navtreme knowledge development, Salzburg seminar, DETRA CENTER", Скопје
- 20.(2003) **Поддршка на обезбедувањето на квалитет и методи за евалвација.** (Работилница). Универзитет "Св.Кирил и Методиј", Скопје

- 21.(2003) **Intercultural Education in the Balkan Countries.** (Меѓународна конференција). Балканско здружение за педагогија и Филозофски факултет, Охрид
- 22.(2003/2004) **Поддршка на високото образование во општествените науки во РМ.** (Работилница) HESSS., Civic Education Project
- 23.(2003) **Reggio Emilia Approach.** (seminar).Comenus Course REACH, PABO University, Arnhem
- 24.(2003) **Dialogues on Education.** (seminar). Reggio Children, Municipality of Reggio Emilio "Friends of Reggio Children" association-International Center for the defence and promotion of the rights and potentials of all children, Reggio Emilio
- 25.(2003) **Council of Europe Seminar on the Bologna process.** (Семинар). Институт отворено општество- Македонија, Скопје
- 26.(2002) **Иновирање на матурскиот испит во средното образование.** (Меѓународна конференција, модератор на две сесии). Труд: *Законската регулатива врз основа на која ќе се реализира матурацата во Р.Македонија*, Министерство за образование и наука, Охрид
- 27.(2002) **Самоевалуација на високообразовните установи во Република Македонија.** (Работилница). Универзитет Св.Кирил и Методиј, Скопје
- 28.(2002) **Самоевалуација и евалуација на високообразовните установи-искуства од француските универзитети.** (Работилница). Универзитет "Св.Кирил и Методиј", Скопје
- 29.(2001) **New trends in drug prevention in Balkans.** (Konferencija- *East - east program conference*). Open Society Institute, Romania, Konstanca.
- 30.(2001) **Кредит трансфер систем на универзитетите во земјите во транзиција.** (Меѓународен симпозиум), Универзитет "Св.Кирил и Методиј", Скопје
- 31.(2001) **Воведување на кредит трансфер систем.** (Семинар за раководните лица на високообразовните и научните установи на Универзитетот). Универзитет Св.Кирил и Методиј, Филозофски факултет-Институт за педагогија, Институт отворено општество-Македонија, Скопје
- 32.(2001) **Имплементација на кредит-трансфер системот во високото образование во Република Македонија.** (Семинар). Универзитет Св.Кирил и Методиј, Охрид
- 33.(2001) **Повеќе жени во политиката.** (Циклус семинари: Скопје, Велес, Тетово, Кавадарци, Кочани)
- 34.(2000) **Искуства и перспективи- Со читање и пишување до критичко мислење.** (Конференција). Труд: *Социо-емоционалната клима во Јаралелката при работата со ЧПКМ според Ешић*. Институт отворено општество на Македонија, Охрид
- 35.(2000) **Третманот на ментално ретардираните деца, децата со церебрална парализа и децата со аутизам и нивната интеграција во општествената средина** (студентски дефектолошки семинар), ментор на труд: *Односот на средината кон слабовидниите лица*, Охрид
- 36.(2000) **Описно оценување на постигнувањата на учениците.** (Семинар). Биро за развој на образоването, Струга

Раководни и други функции (во и надвор од институцијата)

Во последните пет години, кандидатката извршување повеќе функции кои во извештајот се систематизирани во неколку групи: а) **Функции поврзани со дејноста на Филозофскиот факултет**, б) **Функциите поврзани со дејноста на Универзитетот**; в) **Функциите поврзани со дејноста Министерство за образование и наука**, и г) **Функциите поврзани со дејноста на други институции**.

а) Функции поврзани со дејноста на Филозофскиот факултет:

продекан за настава и меѓународна соработка (во период од два мандати) (1999-2005); претседател на Организацискиот одбор "30-години Институт за психологија", (2004); кандидат за проректор (2004); координатор на Комисијата за самоевалуација на квалитетот на високото образование (2002); член на Редакцискиот одбор на списанието Дефектолошка теорија и практика (2000); претседател на Конкурсна комисија-за спроведување на приемните испити на Филозофски факултет (2000-2005), и др.

б) Функциите поврзани со дејноста на Универзитетот:

член на Комисија за евалуација на Универзитетот "Св.Кирил и Методиј", Скопје (2004); член на Универзитетска конкурсна комисија, (2003 и 2004); член на Универзитетска конкурсна комисија, (2003); член на Комисијата за соработка со Универзитетите во странство, Ректорат на Универзитетот "Св.Кирил и Методиј", Скопје (2001); член на експертски тим за осовременување на раководењето и управувањето на Универзитетите во Македонија (2000-2002) и други.

в) Функциите поврзани со дејноста на Министерство за образование и наука:

член на работна група за *Програма за развој на високото образование* при Проектот - Национална програма за развој на образоването во Република Македонија, Министерство за образование и наука, Фондацијата Институт отворено општество-Македонија, (2004); член на експертска комисија за *евалуација на факултетите од оиштесените науки*, Одбор за акредитација на високото образование на Република Македонија, (2004); претседател на експертска *Комисија за акредитација* на Правен факултет "Јустинијан Први", Скопје (на предлог на Одборот за акредитација на високото образование на Македонија), (2004); претседател на Комисија за *надворешна евалуација* на Педагошки факултет "Гоце Делчев", Штип (на предлог на Агенцијата за евалуација), (2004); претседател на Комисија за *надворешна евалуација* на Педагошки факултет "Свети Климент Охридски"-Скопје (на предлог на Агенцијата за евалуација), (2004); претседател на Комисија за *надворешна евалуација* на Правен факултет "Јустинијан Први", Скопје (на предлог на Агенцијата за евалуација), (2004); претседател на Комисија за *надворешна евалуација* на Филолошки факултет "Блаже Коневски", Скопје (на предлог на Агенцијата за евалуација), (2004); претседател на *Истична комисија за приврвници во јавниот средни училиште* (на предлог на Министерство за образование и наука), (2002); потпретседател на *Комисијата за спроведување на Државниот матурски испит* (на предлог на Министерство за образование и наука), (2002); член на *Агенцијата за евалуација на високото образование во Република Македонија* (на предлог на Интеруниверзитетска конференција на Република Македонија), (2000); член на *сигурно-советодавна комисија за спроведување активностите во рамките на Националната акција за борба против дрога*, Министерство за млади и спорт, Република Македонија, (2000); претседател на *Истична комисија за полагање на сигурчен испит на приврвници психологи во основните училишта* (на предлог на Министерство за образование и наука) (2000) и др.

г) Функциите поврзани со дејноста на други институции:

член на комисија за избор на најуспешна промотивна кампања за производ/услуга во 2004, Министерство за економија, *Ваш усјех-наша гордост--на Република*

Македонија, (2005); член на издавачки совет на списанието *Таленат: списание за млади и нивните семејства*, "Призма", Скопје, (2000); член на мултидисциплинарен тим за изготвување на Предлог-концепт (профил) на Регионалната школа за јавно здравство и примарна здравствена заштита, Медицински факултет, Скопје, (2001); ментор на студенти Роми, во рамки на програмата Ромаверситас, Институт отворено општество Македонија, Скопје (2001/2002) и др.

Списокот на активностите на д-р Виолета Арнаудова без сомнение е многу долг. Овде можеме да констатираме дека таа мошне успешно, систематично и секогаш одговорно ги извршува задачите кои и се доверуваат. Од позиција-продекан на Филозофскиот факултет за настава и меѓународна соработка, очигледно е дека таа најнепосредно беше вклучена во реформските процеси во високото образование кои започнаа со евалуација на квалитетот во високошколските институции (внатрешна и надворешна евалуација), во нивната акредитација за вршење наставно-научна дејност и се разбира во имплементирањето на Болоњскиот процес на Филозофскиот факултет во Скопје. Последното подразбираше макотрпна и упорна работа во редизајнирање на студиските програми на додипломско ниво на десетте институти на факултетот. Конечно, таа максимално беше ангажирана во објавувањето на дванаесет Информациски пакети со сите информации за предметните програми и за начинот на студирање на додипломските студии - според Европскиот кредит трансфер систем (ЕКТС). Со преземените активности во двата мандати таа придонесе Филозофскиот факултет да ги задоволи барањата што произлегоа од Законот за високо образование, а кои се неопходно потребни по потпишувањето на Болоњската декларација од страна на Р.Македонија.

Предизвиците што произлегоа од новиот начин на студирање бараа постојано информирање на актуелните студенти и потенцијалните кандидати за студии на Филозофскиот факултет. Од овие причини, таа, како одговорно лице на факултетот, во континуитет успешно ја претставува неговата дејност (на Саемот на образоването во ноември 2004 година и во април 2005 година, како и низ повеќе информативни средби со матуранти од различни градови во државата кои се заинтересирани за упис на Филозофскиот факултет).

Во периодот од 2000-2005 година д-р Виолета Арнаудова има добиено повеќе признанија, од кои ќе ги споменеме следниве:

- (2003 и 2005) Professional Women's Advisory Board, American Biographical Institute (ABI)
- (2004) Certificate of Completion, for Successful participation in the 2004 Junior Faculty Development Program Southeast European Regional Alumni Conference: **Education leadership in a Global Society**, American Councils for international education.
- (2004) Сертификат за јавна презентација на научно-истражувачкиот проект "Верификација на валидноста на методологијата за идентификација на надарени ученици", финансиран од Министерство за образование и наука на Република Македонија, Скопје
- (2004) Certificate of participation "Quality in Education in the Balkan Countries", Sofia, 3rd of July 2004
- (2003) Сертификат за успешно учество на Конференција 10 години на Институтот за дефектологија: Новини во воспитанието, образованието и рехабилитацијата на лицата со пречки во развојот, Филозофски факултет.

Универзитет - Скопје
Филозофски факултет
ФИЛЗ
04-513/01
102 01
на, скопје

Врз основа на член 75, 133, 141 и 142 од Законот за високото образование, а согласно извештајот на Рецензентската комисија објавен во Билтен бр. 874/170 од 1. VI 2005 година, Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата XXVIII редовна седница, одржана на 29. VI 2005 година, донесе

О Д Л У К А
за избор на наставник

I

1. Д-р **Виолета Арнаудова**, вонреден професор по предметите општа психологија I, општа психологија, психологија и психологија на креативноста на Институтот за психологија на Филозофскиот факултет во Скопје, се избира во звањето **редовен професор** за научните области и предмети: Општа психологија и Психологија на образоването и воспитанието, за време од 5 (пет) години од денот на изборот.

2. Со извршениот избор именуваниот-ата засновува работен однос за времето на кое е избран-а, сметано од 30. VI 2005 година.

II

Со именуваниот-ата ќе се склучи договор за работа.

III

По еден примерок од одлуката да се достави на : именуваниот-ата, досието. Одделението за општи, правни, персонални и наставни работи и архивата на Факултетот.

Д Е К А Н
на Филозофскиот факултет
Проф. д-р Трајан Гоцевски

